

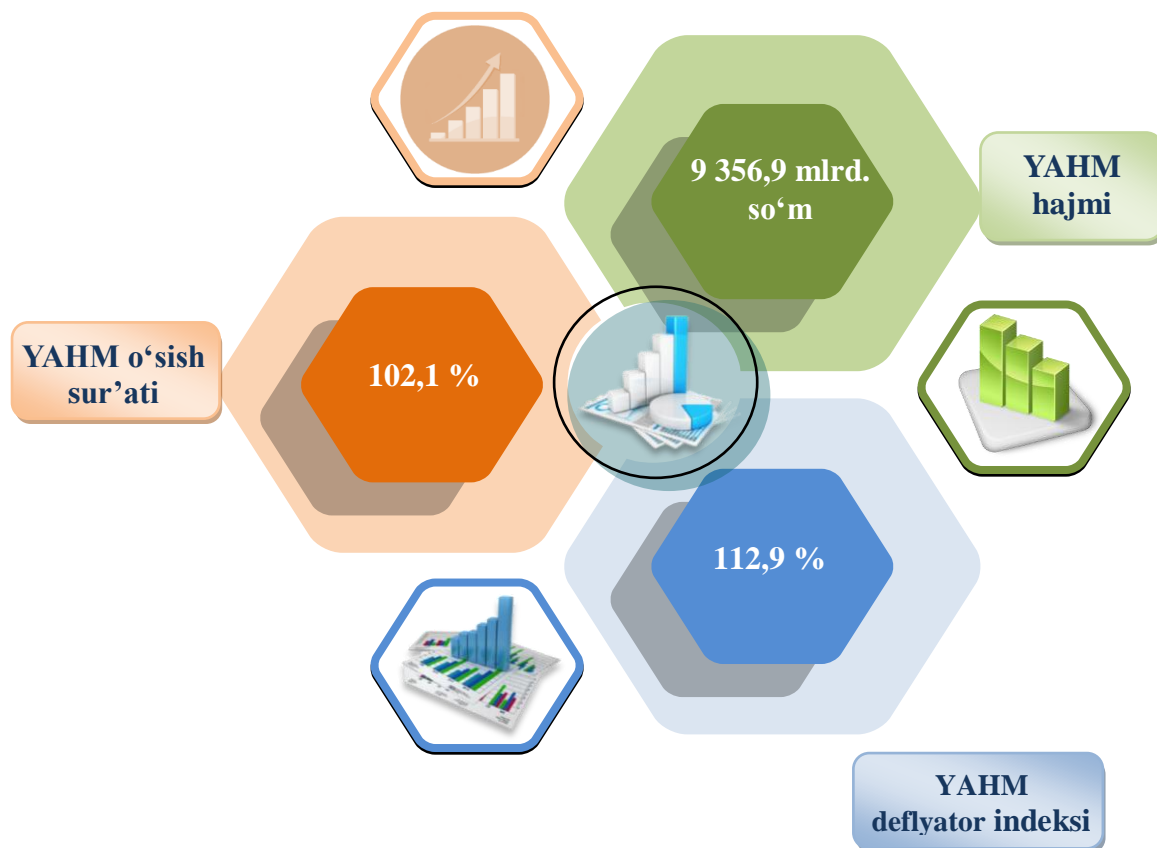
I. YALPI HUDUDIY MAHSULOT

2023- yilning yanvar-mart oylarida Andijon viloyatida ishlab chiqarilgan yalpi hududiy mahsulot

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2023- yilning yanvar-martida Andijon viloyati bo'yicha yalpi hududiy mahsulot (keyingi o'rinlarda –YAHM) hajmi joriy narxlarda 9 356,9 mlrd. so'mni tashkil etdi va 2022- yilning yanvar-marti bilan taqqoslaganda 2,1 % ga o'sdi.

YAHM deflyator indeksi 2022- yilning yanvar-martidagi narxlariga nisbatan 112,9 % ni tashkil qildi.

O'zbekiston Respublikasi bo'yicha YAHMning shakllanishida Andijon viloyatining qo'shgan hissasi 4,7 % ga yetdi.

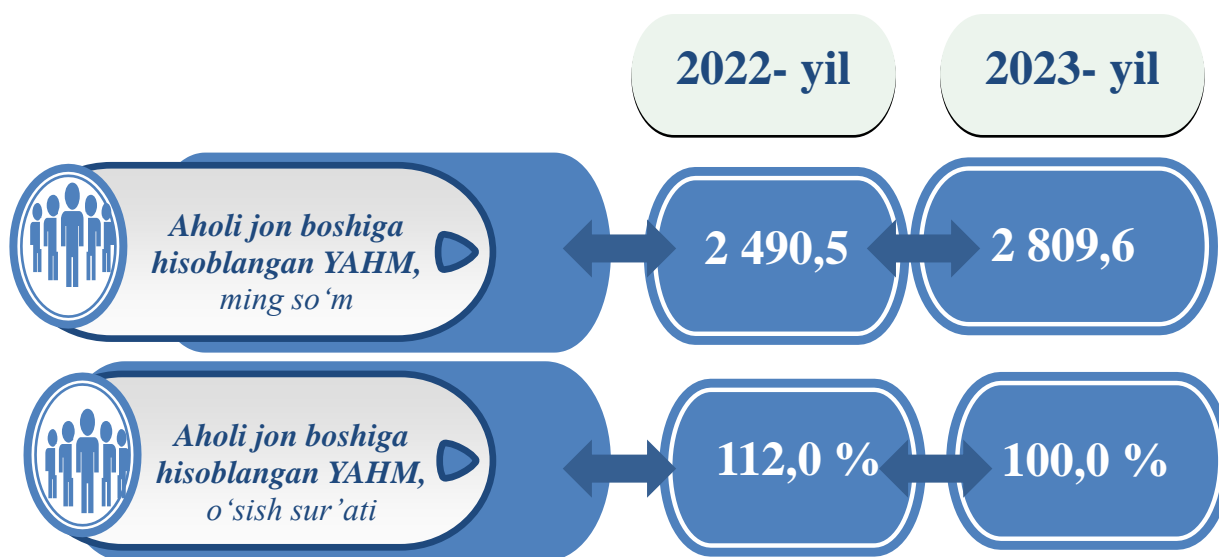

**2022-2023- yillarning yanvar-mart oylarida iqtisodiy faoliyat turlari
bo'yicha YAHM ishlab chiqarish hajmi va o'sish sur'atlari**

	<i>Mlr. so'm</i>		<i>O'sish sur'atlari, o'tgan yilning mos davriga nisbatan % da</i>
	<i>2022- yil</i>	<i>2023- yil</i>	
I. YAHM, jami	8 121,2	9 356,9	102,1
<i>shu jumladan:</i>			
tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	7 789,2	9 075,4	102,2
mahsulotlarga sof soliqlar	332,0	281,5	100,2
II. Tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	7 789,2	9 075,4	102,2
qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	1 553,6	1 917,9	102,4
sanoat (qurilishni qo'shgan holda)	2 768,2	3 024,6	98,8
sanoat	2 271,4	2 495,6	98,4
qurilish	496,8	529,0	100,6
xizmatlar	3 467,4	4 132,9	104,7
savdo, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar	749,7	881,2	103,4
tashish va saqlash, axborot va aloqa	571,3	689,3	108,0
boshqa xizmat tarmoqlari	2 146,4	2 562,4	104,3

Aholi jon boshiga hisoblangan YAHM 2 809,6 ming so‘mni tashkil etdi va bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan o‘zgarishsiz qoldi.

2022-2023- yillarning yanvar-mart oylarida aholi jon boshiga hisoblangan YAHM hajmi (ming so‘mda)

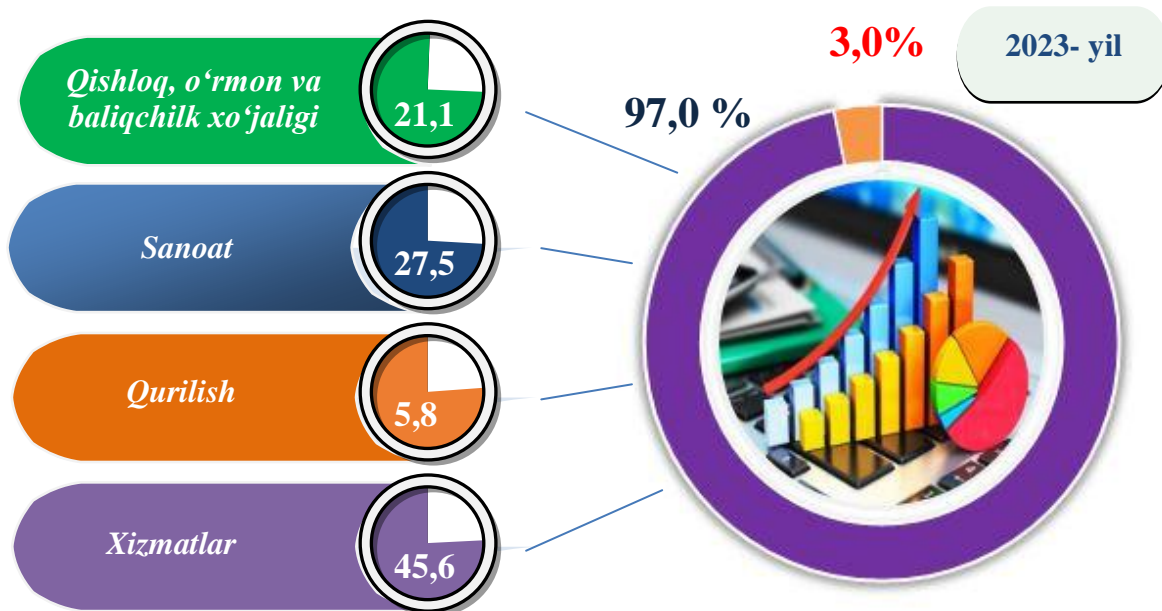
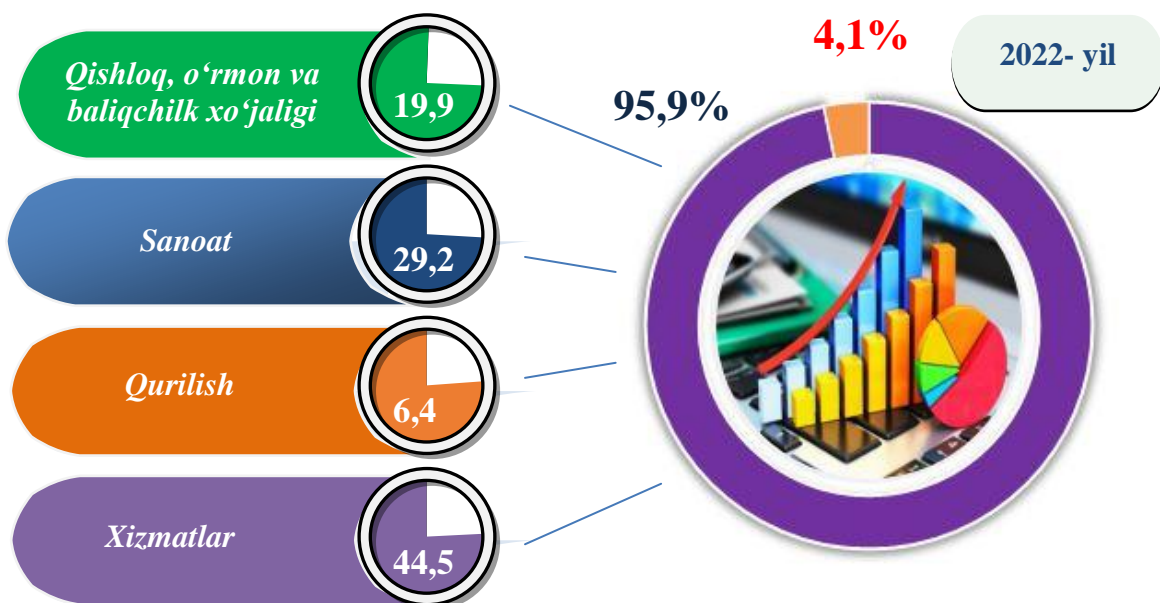
2023- yilning yanvar-mart oylarida hudud iqtisodiyotining barcha tarmoqlarida yaratilgan yalpi qo‘shilgan qiymat (YAQQ) hajmi umumiy YAHMning 97,0 % ini, mahsulotlarga sof soliqlar esa 3,0 % ini tashkil etdi.

Hisobot davrida qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligining YAHMning tarmoqlar bo‘yicha tarkibidagi ulushi 21,1 % ni, sanoat tarmog‘i 27,5 % ni, qurilish 5,8 % ni va xizmatlar sohasi 45,6 % ni tashkil qildi.

2022-2023- yillarning yanvar-mart oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha YAHM tarkibi (jamiga nisbatan % da)

	2022- yil	2023- yil
I. YAHM, jami	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>		
tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	95,9	97,0
mahsulotlarga sof soliqlar	4,1	3,0
II. Tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	100,0	100,0
qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	19,9	21,1
sanoat (qurilishni qo'shgan holda)	35,6	33,3
sanoat	29,2	27,5
qurilish	6,4	5,8
xizmatlar	44,5	45,6
savdo, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar	9,6	9,7
tashish va saqlash, axborot va aloqa	7,3	7,6
boshqa xizmat tarmoqlari	27,6	28,3

2022-2023- yillarning yanvar-mart oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha YAHM tarkibi (jamiga nisbatan % da)

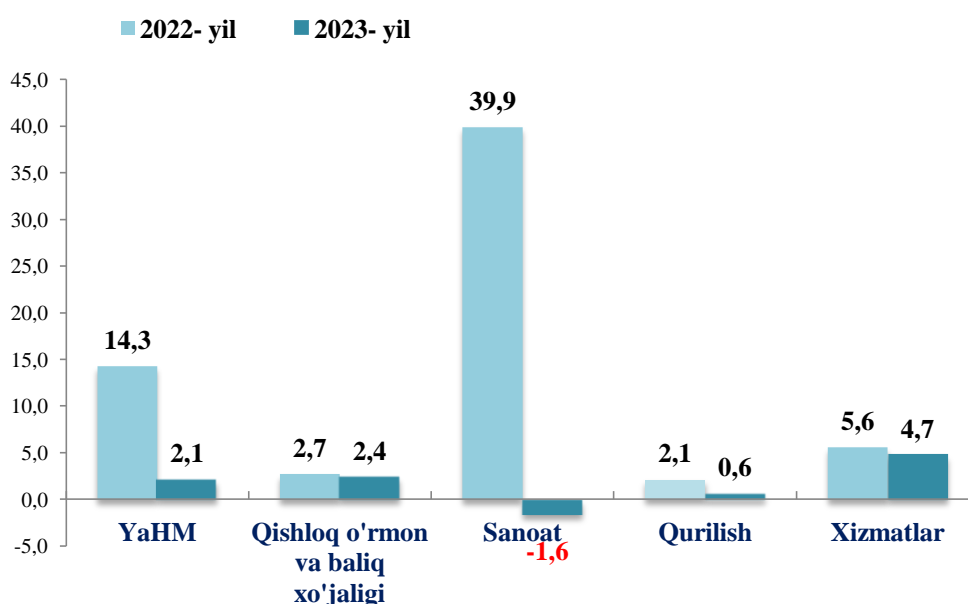

● **Yalpi qo‘shilgan qiymat**

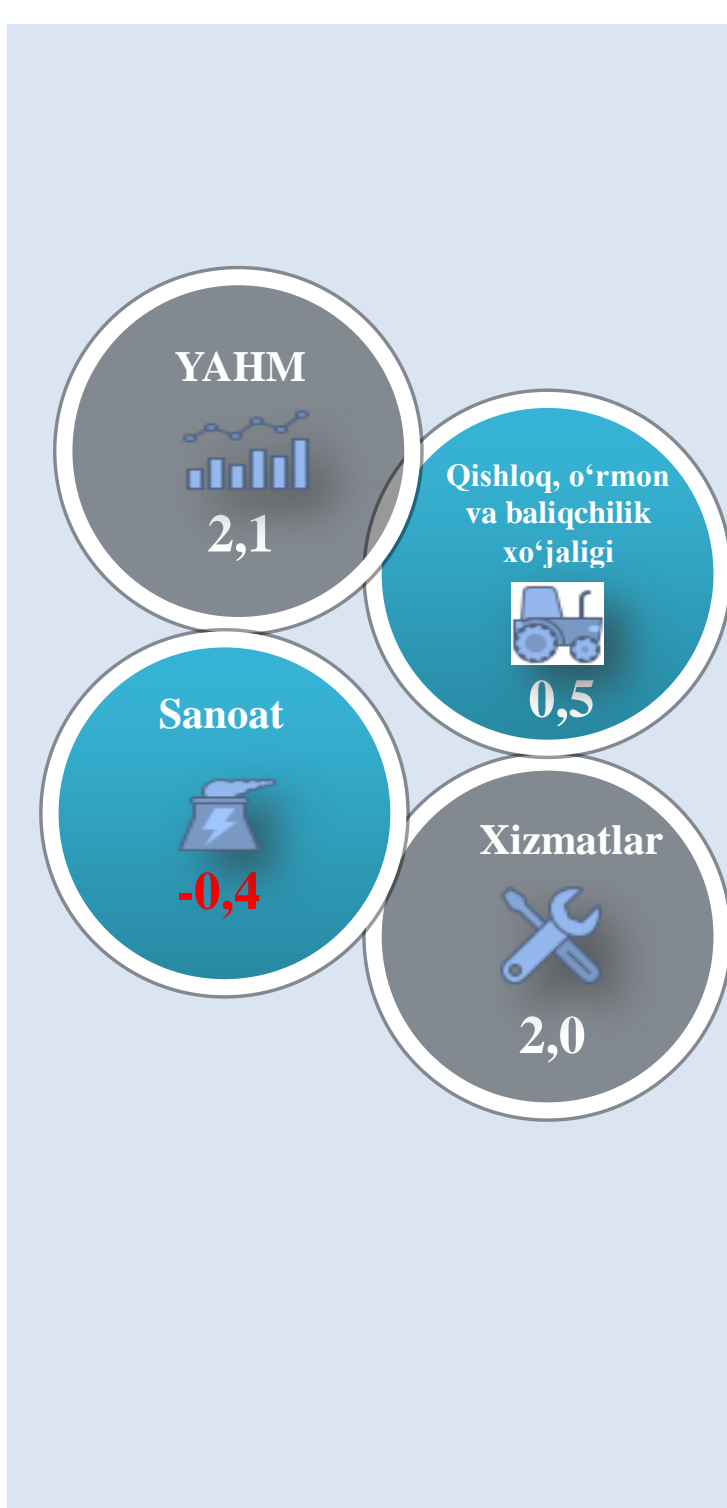
● **Mahsulotlarga sof soliqlar**

2023- yilning yanvar-martida YAHMning o'sishi hudud iqtisodiyotining asosiy tarmoqlaridagi ijobiy o'sish sur'atlari bilan bog'liqdir. O'sish sur'atlari qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligida 102,4 % (YAHMning tarmoqlar bo'yicha tarkibidagi ulushi – 21,1 %), sanoatda – 98,4 % (27,5 %), qurilishda 100,6 % (5,8 %), xizmatlar sohasida – 104,7 % (45,6 %)ni tashkil etdi. Xizmatlar sohasi tarkibida o'sish sur'atlari savdo, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarda 103,4 % (9,7 %), tashish va saqlash, axborot va aloqa 108,0 % tarmoqlarida 104,3 % (7,6 %), boshqa xizmat tarmoqlari 104,3 % (28,3%) dan iborat bo'ldi.

2022-2023- yillarning yanvar-mart oylarida YAHMning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha mutlaq o'sish sur'atlari
(o'tgan yilning mos davriga nisbatan % da)

2023- yilning yanvar-mart oylarida YAHM o'sishida tarmoqlarning hissasi (jamiga nisbatan % da)

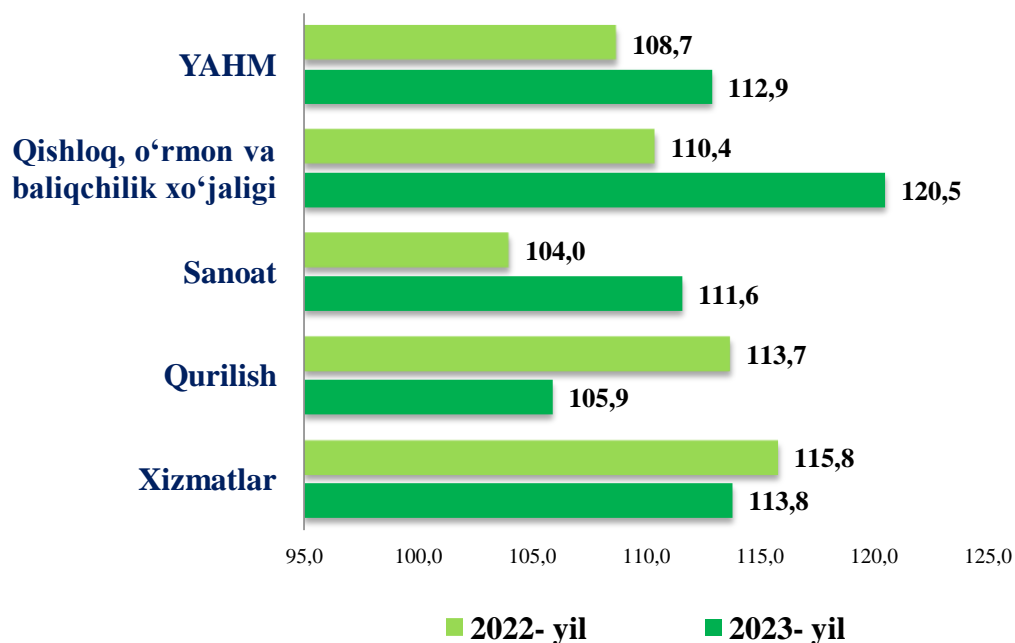

YAHM o'sishiga qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi tarmog'i 0,5 f.p. (2022-yilning yanvar-martida – 0,6 f.p.), sanoat tarmog'i salbiy – 0,4 f.p. (2022-yilning yanvar-martida – 9,5 f.p.) va xizmat ko'rsatish sohasi – 2,0 f.p. (2022-yilning yanvar-martida – 2,4 f.p.) ijobiy hissa qo'shdi.

2023- yilning yanvar-martida YAHM deflyatori indeksi 2022- yilning yanvar-martidagi narxlarga nisbatan 112,9 %ni tashkil etdi. YAHM deflyatori indeksining eng yuqori ko'rsatkichlari qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligida – 120,5 % va xizmatlar sohasida – 113,8 % qayd etildi.

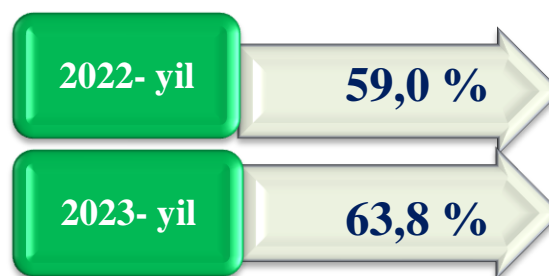
2022-2023- yillarning yanvar-mart oylarida YAHMning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha deflyator indeksi (o'tgan yilning mos davriga nisbatan % da)

2022-2023- yillarning yanvar-mart oylarida kichik biznesning hajmi va YAHMdagi ulushi

2023- yilning yanvar-mart oylarida kichik tadbirkorlik 5 791,3 mlrd.so'm (2022- yilning yanvar-mart oylarida – 4 593,0 mlrd.so'm)ni tashkil qildi. YAHMdagi ulushi 63,8 % (2022- yilning yanvar-mart oylarida – 59,0 %)ni tashkil etdi.

Kichik tadbirkorlikning YAHMdagi ulushining o'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sishi yirik korxonalar ulushining kamayishi bilan bog'liq.

Statistik ko'rsatkichlarga izohlar

yalpi hududiy mahsulot (YAHM) – ma'lum bir davr mobaynida ma'muriy-hududiy tuzilishlarda joylashgan iqtisodiy rezident–birliklar ishlab chiqarish faoliyatining yakuniy natijasini ifodalovchi milliy hisoblar tizimining asosiy ko'rsatkichidir;

yalpi ishlab chiqarish (YAICH) – hisobot davrida rezident–birliklarning ishlab chiqarish faoliyati natijasini ifodalovchi, ishlab chiqarilgan tovarlar va xizmatlarning umumiy qiymatidir;

oraliq iste'mol (OI) – muayyan davrda boshqa tovarlar va xizmatlarni ishlab chiqarish uchun sarflangan (asosiy kapital iste'moli bundan mustasno) tovarlar va bozor xizmatlari qiymatidir;

yalpi qo'shilgan qiymat (YAQQ) – ishlab chiqarilgan tovarlar va xizmatlar (ishlab chiqarish) qiymati va ishlab chiqarish jarayonida to'raligicha ishlatilgan tovarlar va xizmatlar (oraliq iste'mol) qiymati o'rtasidagi farq orqali aniqlanadi;

yollanma ishchilar mehnatiga haq to'lash – hisobot davrida bajarilgan ish uchun yollanma ishchiga ish beruvchi tomonidan to'lanadigan pul yoki natura shaklidagi to'lovlar. Mehnatga haq to'lash, qonunchilikka muvofiq soliqlar va boshqa to'lovlarni chegirmagan holda hisoblangan summa asosida hisobga olinadi;

mahsulotlarga soliqlar – rezidentlar tomonidan ishlab chiqarilgan, sotilgan va import qilingan tovarlar va xizmatlarning miqdori yoki qiymatiga mutanosib tarzda tovar yoki xizmatning bir birligiga solinadigan soliqlardir. Ularga qo'shilgan qiymat solig'i, aksizlar, eksport va importga soliqlar va boshqalar kiradi;

ishlab chiqarishga boshqa soliqlar – korxonalar va tashkilotlarga ishlab chiqarishdagi ishtiroki natijasida solinadigan barcha soliq turlaridan (mahsulotlarga soliqlar bundan mustasno) iborat. Ular yer va tabiiy resurslar uchun, ishlab chiqarish jarayonida foydalaniladigan ishlab chiqarish vositalari yoki ishchi kuchi uchun, shuningdek ma'lum bir faoliyat turlari yoki operatsiyalar bilan shug'ullanishga ruxsat olish va boshqalar uchun to'lanishi mumkin;

sof soliqlar – tegishli subsidiyalar chegirib tashlangan soliqlardir;

subsidiyalar – davlat boshqaruvi organlari, shu jumladan norezidentlar tomonidan korxonalarga, ularning ishlab chiqarish faoliyati hajmidan yoki ular tomonidan ishlab chiqarilgan, sotilgan va import qilingan tovarlar va xizmatlarning qiymati yoki miqdoridan kelib chiqqan holda to'lanadigan beg'araz to'lovlardir;

mahsulotlarga subsidiyalar – rezidentlar tomonidan ishlab chiqarilgan, sotilgan va import qilingan tovarlar va xizmatlarning miqdori va qiymatiga mutanosib tarzda ishlab chiqarilgan tovar va xizmatlarning bir birligi uchun to'lanadigan subsidiyalardir;

ishlab chiqarishga boshqa subsidiyalar – korxonalar tomonidan ishlab chiqarish faoliyati natijasida olinadigan subsidiyalardir (ishlab chiqarish omillaridan foydalanish bilan bog‘liq subsidiyalar, masalan ishchi kuchi, ishlab chiqarish vositalari, tabiiy resurslar va boshqalar), mahsulotlarga subsidiyalar bundan mustasno;

yalpi foyda va unga tenglashtirilgan daromadlar -yollanma ishchilarning mehnatiga haq to‘lash bilan bog‘liq xarajatlar, ishlab chiqarishga va importga sof soliqlar chegirilgandan keyin ishlab chiqaruvchi hisobida qo‘shilgan qiymatning qoladigan qismini, shuningdek uy xo‘jaliklarining aralash daromadlarini, ya‘ni yakka tadbirkor yoki daromad oluvchining daromadidan ajratilmaydigan, bajarilgan ish uchun olingan to‘lovlarni ifodalaydi;

asosiy kapital iste‘moli hisobot davrida asosiy kapital qiymatining moddiy va ma‘naviy eskirishi va tasodifiy zararlanishi natijasida kamayishini ifodalaydi;

bozor ishlab chiqarish iqtisodiy ahamiyatga ega narxlarda, ya‘ni tovarlar va xizmatlar talab va taklifiga sezilarli ta‘sir qiluvchi narxlarda sotiladigan tovarlar va xizmatlar qiymatini o‘z ichiga oladi;

nobozor ishlab chiqarish institutsional birliklar tomonidan o‘zlarining yakuniy iste‘moli uchun ishlab chiqarilgan, shuningdek, boshqa institutsional birliklarga bepul yoki iqtisodiy ahamiyatga ega bo‘lmagan narxlarda taqdim etiladigan tovarlar va xizmatlar qiymatini o‘z ichiga oladi;

sotib olish narxi – sotib oluvchi tomonidan belgilangan vaqtda va joyga yetkazib berilgan tovar va xizmat birligi uchun to‘lanadigan narx. U tovarni yetkazib berish bo‘yicha savdo-vositachilik va transport xarajatlarini, shuningdek, sotib oluvchi tomonidan to‘lanadigan mahsulotlarga soliqlarni o‘z ichiga olib, ammo mahsulotlarga subsidiyalarni va ajratilgan qo‘shilgan qiymat solig‘ini (QQS) o‘z ichiga olmaydi;

YAHM fizik hajm indeksi – o‘tgan yilning shu davr narxlaridagi joriy davr YAHMni (doimiy narxlardagi YAHM yoki real YAHM) o‘tgan yilning shu davr amaldagi narxlaridagi YAHM ga nisbati kabi hisoblanadi;

YAHM indeks-deflyatori – hudud iqtisodiyotida narxlarning o‘rtacha o‘zgarishini ifodalaydi va nominal YAHMning (amaldagi narxlardagi joriy davr YAHM) real YAHMga nisbatini tavsiflaydi.